

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2018 – 2019

Probă scrisă

Limba și literatura română

Simulare pentru clasa a VII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

40 de puncte

Citește următorul text:

A fost odată ca niciodată; când n-ar fi, nu s-ar povesti! A fost un crai, de care se dusesse faima peste nouă țări și peste nouă mări, că-n tinerețea lui fusese viteaz mare: se bătuse cu zmeii, se bătuse cu leii, se bătuse cu paraleii, ajutat de trei cârlani* năzdrăvani.

Ce n-ar fi dat el, ca să aibă un băiat, să-i semene și să-i chivernisească* treburile, acum la bătrânețe! Dar... de la răposata crăiasă rămăsese numai cu fete, trei la număr, și frumoase ca niște zâne, de-îngrijeau ca pe un moșneag; iar dintre caili năzdrăvani unul murise, altul pierise și-al treilea îmbătrânise.

În locul lor, cumpăraseră alții și-avea o herghelie-ntreagă, dar năzdrăvanul, ajuns mârtoagă, tot nu mânca degeaba, că el căra gunoiul, el aducea apa de la fântână.

Într-una din zile, craiul s-arătă foarte-ngrijorat. Când șezu la masă, c-un ochi râdea și cu altul plângea.

Văzându-l așa, fata mai mare îl întrebă ce are, de c-un ochi râde și cu-altul plânge?

— Sunt vesel și râd, că vă am pe voi, dragile tatii, dar sunt trist și plâng, c-am ajuns neputincios. Împăratul mă cheamă la dânsul ca să-i împlinesc o slujbă, cum îi împlineam în tinerețe, și eu ostenesc de ici până colo, necum să pot încălca pentru vro ispravă. Și i-o fi păsând împăratului, de vreme ce mă cheamă? [...]

Atunci fata mai mică:

— Știi ce, tată? Lasă-mă să-mi încerc și eu norocul. Ce-ar zice lumea, când ar afla că, din trei fete ale dumitale, niciuna nu e de vreo ispravă!

— Ei, aș! Nu s-a putut duce sor'ta mai mare, n-a putut a mijlocie și o să poți tu, a mai mică din toate? Zică lumea ce-o vrea. N-ai auzit că gura lumii numai pământul o astupă?

— Lasă-mă, tată, că mult mi-ar părea rău, de n-aș face și eu o-ncercare.

— Bine, te las, ca să nu-ți pară rău, dar vezi să nu iei și tu dorința drept puțință!

— Eu nici nu mă laud că am să fac cine știe ce lucru mare, nici nu mă pripesc. Am să plec tocmai peste o săptămână, că graba strică treaba!

A doua zi, se duse-n herghelie și se uită la toți caili [...], porunci slujitorilor s-aducă-n grajd o copaie plină cu cărbuni aprinși și pe fiecă cal să-l treacă pe lângă dânsii. Așa se și făcu; dar niciunul nu s-apropia de jărat: sforăia și întorcea capul. Numai mârtoaga, când îi veni rândul, se repezi deodată la copaie și mănca toți cărbunii.

— Văz bine, stăpână, că ești hotărâtă și pricepută. Acum, fiindcă mă mai învioră jăratul, să-ți spun ce trebuie să faci. Trei zile să nu mă pui la nicio muncă, să mă hrănești cu lapte dulce și cu jărat de corn, iar slujitorii să mă spele cu vin. Pân-atunci să ceri craiului două lucruri: un căpăstru d-al meu și paloșul ce purta când s-a cununat, că fără ele n-o să putem face ispravă. [...]

Când toate fură gata, se sculă de dimineată, se-mbrăcă și se armă voiniceste, înșeuă și-nstrună calul, își luă bun-rămas de la surori, sărută lui tată-său mâna și porni, urmată de privirile curtenilor:

— Parcă e craiul, când era tânăr! zise baba găinăreasă.

— Ba și mai și! răspunse moș portar.

Și apucă drumul pe unde plecaseră și surorile-i mai mari. Craiul, pe d-altă parte, se duse la capul podului și se-mbrăcă c-o piele de balaur, ca s-o ispitească și pe dânsa de e tare de înger.

Pe drum, calul îi zise să-și ia inima-n dinți și să nu-i fie frică de nimica, orice-ar vedea și orice-ar întâlni, că fără de-ndrăzneală nu este vitejie.

***, Ion Făt-Frumos

*cârlan – mânz sau cal tânăr

*a chivernisi – a administra

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: faima, trist. **4 puncte**
2. Menționează rolul virgulei din enunțul: — Știi ce, tată?. **4 puncte**
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din secvența porunci slujitorilor s-aducă-n grajd o copaie plină cu cărbuni aprinși și pe fiecă cal să-l treacă pe lângă dânsii. **4 puncte**
4. Transcrie două cuvinte care conțin diftong din secvența: A doua zi, se duse-n herghelie și se uită la toți caili. **4 puncte**
5. Ilustrează, cu câte un exemplu din text, două trăsături ale genului epic. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, un motiv pentru care craiul este trist și plânge. **4 puncte**

B. Redactează, în 100 – 180 de cuvinte, rezumatul textului dat.

16 puncte

În redactarea răspunsului tău, trebuie:

- să formulezi ideile principale, dovedind înțelegerea textului;
- să prezinți evenimentele în succesiune logică;
- să respecti regulile de alcătuire a unui rezumat;
- să te încadrezi în numărul de cuvinte indicat.

SUBIECTUL al II-lea

36 de puncte

Citește următorul text:

Fie că fugim de lumea reală, fie că vrem să îmbunătățim realitatea, imaginația e instrumentul cu care putem schimba lumea într-o clipă, cu ochii închiși sau cu ochii larg deschiși. Acum, sigur, depinde și pe mâna cui intră. Adaptările cinematografice din ultimii zece ani ale unor romane sau nuvele scrise de J. R. R. Tolkien, C. S. Lewis sau J. K. Rowling au acaparat mare parte din atenția pentru „fantasy” și destul de greu privim înapoi către filme care au inovat narativ și cinematic acest gen. Tindem să credem că tinerii sau copiii care știu pe de rost trilogia „Stăpânul inelelor” sau tot ce mișcă legat de Harry Potter nu mai au răbdare să vadă filme realizate fără efecte speciale de ultimă generație. Nimic mai fals. La atelierele de educație cinematografică pe care le țin, le-am arătat copiilor fragmente din „Călătorie pe lună”, realizat de Georges Méliès, de care unii auziseră grație lui Scorsese și filmului său, „Hugo”. Filmul magicianului francez Méliès a stârnit curiozitate și interes la mai bine de un secol de când a fost creat, colorat manual și cu trucaje pe care le privim cu duioșie. Așadar, din cutia cu minuni sau cu maimuțe, după caz, voi scoate câteva personaje și povești cam uitate în ultima vreme, deși e vorba, printre ele, și de filme care au făcut istorie, grație unor personaje emblematice.

Povestea lui L. Frank Baum, scrisă în 1900, nu va mai putea fi închipuită cu un succes cel puțin egal cu cel al filmului din 1939, regizat de Victor Fleming. Pe lângă cele trei personaje care se alătură lui Dorothy pe drumul pavat cu cărămizi galbene către Oz, există câteva momente magice de cinema, precum atacul maimuțelor zburătoare, trimise de vrăjitoarea cea rea pentru a-i răpi pe cei patru sau întâlnirea cu Oz, un gigantic cap fără corp, în fața căruia cei patru curajoși își spun dorințele. Oz aparține unei lumi închipte de mintea unei fetițe ce visează, o închipte ce se decuplează de realitate, dar care păstrează efectele onirice odată ce visul a luat sfârșit. Câți dintre noi nu au visat să străbată o lume paralelă, chiar așa plină de obstacole înfricoșătoare?*

Ileana Bîrsan, *Spiriduși, zâne și alte creaturi de basm. Supercalifragilistic,*
în *Dilema veche*, nr. 515/2013

*oniric – privitor la vis

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

- Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - numele persoanei care a realizat un film despre o călătorie pe lună;
 - anul în care a fost scrisă povestea lui L. Frank Baum.**4 puncte**
- Scrie numele autoarei și denumirea publicației în care a apărut articolul de mai sus. **4 puncte**
- Menționează modul și timpul verbelor subliniate în textul dat. **4 puncte**
- Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *am să scot câteva personaje și povești cam uitate în ultima vreme.* **4 puncte**
- Notează numărul de propoziții din fraza: *Pe lângă cele trei personaje care se alătură lui Dorothy pe drumul pavat cu cărămizi galbene către Oz, există câteva momente magice de cinema, precum atacul maimuțelor zburătoare, trimise de vrăjitoarea cea rea pentru a-i răpi pe cei patru sau întâlnirea cu Oz, un gigantic cap fără corp, în fața căruia cei patru curajoși își spun dorințele.* **4 puncte**
- Alcătuiește o propoziție în care substantivul *film* să aibă funcție sintactică de nume predicativ. **4 puncte**

B. Redactează o narațiune de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută în timpul unui atelier organizat în școală/în timpul unei activități extrașcolare. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a faptelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 puncte; coerența textului – 2 puncte; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 puncte; respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 3 puncte; așezarea corectă a textului în pagină – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).